

Det kgl. Landhusholdningsselskabs Generalforsamling.

Den 15. December 1896.

Præsidenten, Kammerherre Castenschiold aabnede Generalforsamlingen med at meddele, at Præsidiets ikke ønskede at lede Forhandlingerne paa Generalforsamlingerne, da det, som det viste sig ifjor, maatte være Præsidiets ønskeligt at staa frit i Diskussionen; det havde derfor formaaet Hofjægermester Sehested til som Dirigent at lede Forhandlingerne.

Da ingen udtalte sig herimod, overtog Hofjægermester Sehested Hvervet som Dirigent og gav strax Ordet til:

Kammerherre Castenschiold: Siden Generalforsamlingen forrige Aar har Landbruget lidt forskjellige og betydelige Tab. Jeg skal saaledes minde om Hs. Ex. Minister Ingerslevs dødelige Afgang. Som mangeaarigt Medlem af Landhusholdningsselskabets Bestyrelsesraad har han deltaget i Selskabets Virksomhed, og senere som Minister har han fulgt Selskabets Gjerning med stor Interesse og støttet det ofte i dets Virksomhed. Jeg behøver næppe her at komme nærmere ind paa den Betydning, som hans Virksomhed og store Dygtighed har havt i mange Retninger; det er omtalt oftere og vistnok kjendt af alle.

Ogsaa skal jeg her minde om, at Hs. Exc. Lehnsgreve Frijs-Frijsenborg er afgaaet ved Døden i det forløbne Aar. Hs. Excellence har ganske vist ikke staaet Selskabet saa nær, som den nys omtalte Mand, men hele det danske Landbrug kjender ham godt; han var en af de største Jordbrugere her i Danmark og har ved flere Lejligheder og paa en overordentlig smuk Maade repræsenteret det danske Jordbrug. Blandt de mere fremtrædende Stillinger, han har indtaget, skal bl. a. nævnes, at han i en meget vanskelig Tid

stod i Spidsen for den danske Regjering, og at han i 1888 stod som Præsident for den nordiske Industri-, Landbrugs- og Kunststodstilling i Kjøbenhavn.

Endnu har jeg at nævne, at Døden ogsaa har bortrevet Selskabets gamle og hæderlige Kasserer, Justitsraad Hertel, som forøvrigt allerede ved forrige Generalforsamling havde fratraadt sin Tjeneste i Selskabet, formedelst Sygdom. Justitsraad Hertel har virket meget i Landbrugets Tjeneste som Redaktør af »Ugeskrift for Landmænd«, og den Interesse, han nærrede for Landbruget og alt, hvad der vedrører det, bevarede han usvækket til det sidste, hvorfor det ogsaa faldt ham haardt at forlade sin Virksomhed i Selskabets Tjeneste, hvor han jo foruden at være Kasserer tillige havde forskjel- lige andre Hverv.

Om disse tre Mænd ville vi bevare Mindet i taknemmelig Erindring.

(Samtlige Tilstedeværende tilkjendegav deres Tilslutning til disse Udtalelser ved at rejse sig).

Vi ville nu forlade det forbigangne og gaa over til det nærværende, og der skal da henpeges paa en iaar indtruffen Begivenhed, som længe har været Landbrugets Ønskers Maal, og som det derfor har hilst med stor Glæde. Jeg sigter hermed til Oprettelsen af Landbrugsministeriet, i Spidsen for hvilket er sat en Mand, som gennem sin tidligere Virksomhed i Indenrigsministeriet, under hvem Landbruget hidtil har sorteret, med Iver og Kraft har taget sig af det danske Landbrug. Vi ere forvissede om, at han i sin nye Stilling vil kunne udrette en Del for det danske Landbrug, og det er saa meget heldigere, som det i Øjeblikket trænger til en stærk Støtte. Jeg nærer det sikre Haab, at Forsamlingen med mig hilser Hs. Excellence Landbrugsminister Sehested velkommen som den øverste Styre af Landbrugets Anliggender i vort Land.

(Samtlige Tilstedeværende sluttede sig hertil ved at rejse sig).

Man gik derpaa over til de paa Dagsordenen opførte Sager, og først meddeltes da Udfaldet af de foretagne Valg.

Til Præsident var gjenvalgt Kammerherre, Lehnsgreve Wedell-Wedellsborg med 128 St.

Til Medlemmer af Bestyrelsesraadet vare valgte ved almindelig Stemmegivning:

Forpagter Bokelmann og Godsinspektør Tilemann hver med 127 St., Forpagter C. Valentiner og Hofjægermester Vind hver med 126 St., Etatsraad Valentiner

med 125 St. og Hofjægermester, Greve L. Reventlow med 116 St. Disse Valg ere alle Gjenvalg.

Til Medlemmer af Bestyrelsesraadet ere valgte af Landboforeningerne:

for Ringkjøbing Amt	Direktør P. Noes, Rindumkjærgaard.
— Ribe	— Forstander N. Pedersen, Ladelundgaard.
— Vejle	— Etatsraad Eckardt, Ørumgaard.
— Sorø	— Kammerherre S. Barner, Eskildstrup.
— Præstø	— Forpagter G. P. Thalbitzer, Turebyholm.
— Maribo	— Proprietær O. Rasmussen, Gaabense Færgegaard.

De 5 førstnævnte af disse Valg ere Gjenvalg. Proprietær O. Rasmussen er valgt i Stedet for Kammerjunker v. Rosen.

Til Revisor er gjenvalgt Etatsraad J. de Neergaard til Gunderslevholm med 123 St. og til Medlem af Bestyrelsen for »Fond til Landmænds Uddannelse« er gjenvalgt Professor, Dr. phil. O. T. Christensen med 123 St.

Til Medlem af Bogudvalget har Bestyrelsesraadet gjenvalgt Capitain la Cour og til Medlemmer af Belønningsudvalget gjenvalgt Hofjægermester Vind samt valgt Etatsraad Nygaard i Stedet for Kammerjunker v. Rosen, der ikke længere er Medlem af Bestyrelsesraadet.

Kammerherre, Lehnsgreve Wedell-Wedellsborg takkede for Valget og haabede fremdeles at bevare den Tillid, der var vist ham.

Selskabets Medlemstal var ved Aarsberetningens Slutning den 31. Marts 1896, 780. I Aarets Løb er der indmeldt 48 Medlemmer, men afgaaet ved Døden eller udmeldt 21, saa at Medlemstallet for Øjeblikket er 807.

Det foregaaende Aars Regnskab, som var fremlagt, var revideret og befundet rigtigt, hvorefter Bestyrelsesraadet havde givet Decharge derfor.

Endvidere var det reviderede Regnskab for den 17de danske Landmandsforsamling fremlagt; ogsaa herfor var der af Bestyrelsesraadet givet Decharge.

Om Selskabets almindelige Virksomhed i det forløbne Aar — herunder dog kun de Punkter, der ikke paa anden Maade ville blive omtalte — gaves der derpaa Meddelelse af

Sekretæren. Af Selskabets Aarsberetning er der som sædvanlig trykt 3500 Exemplarer, derimod er der ikke i det forløbne Aar udkommet noget Bind af »Landboskrifter«, men

et saadant kan ventes i en nærmere Fremtid og vil omhandle Avl af Frugt, særlig med Afsætningsforholdene for Øje. Under Forberedelse er et Skrift om unge Landmænds Uddannelse. Af Proprietær Krarups Bog om det danske Landbrug i de sidste 50 Aar er 1ste Binds Tillæg udkommet i Foraaret, og andet Bind udkommer meget snart.

Ligesom i de foregaaende Aar er der uddelt et større Antal Bind af landøkonomiske Skrifter — Konsulentberetning, Tidsskrift for Planteavl osv. — saavel til Selskabets Medlemmer som til dets Lærlinge og til Sognebibliotheker.

Plantekulturens Fremme. Bevillingen hertil er uforandret 43,000 Kr., og der er ikke i Aarets Løb tilkommet nogen ny Forsøgsstation. Angaaende Planen for Forsøgene m. m., henvises til Aarsberetningen ¹⁾).

Om den ved forrige Aars Generalforsamling omtalte Byg-sygdom »Sortprik« har der været anstillet Undersøgelser, hvis Resultat er forelagt af Dr. Rostrup, ligesom der ogsaa i afvigte Sommer under Ledelse af Statskonsulent K. Hansen er anstillet Forsøg, der dog paa Grund af Vejrforholdene ikke have givet positive Resultater.

Gjennem »Dansk Exportforening« er der paa Foranledning af »Dansk Gartnerforening« indhentet Oplysninger om Mulighed for Export af Rodfrugtfrø til Amerika.

Angaaende den under Arbejde værende statistiske Opgjørelse over Arealets Benyttelse i Danmark har Statens statistiske Bureau anmodet om Landhusholdningsselskabets Assistance med Hensyn til Skemaernes Form, og denne Assistance er blevet ydet.

Hvad Husdyrbrugets Fremme angaar, skal her kun bemærkes, at der til Frederiksborg Amts Landboforening er ydet et Tilskud til Undersøgelse af Komælkens Fedtindhold, og da navnlig Undersøgelser i Retning af, om Evnen til at give fed Mælk er arvelig.

Mælkeribugets Fremme. Fremstillingen af fersk Smør til Export er fortsat under Selskabets Kontrol; men dels paa Grund af det Omfang, som Sagen efterhaanden har taget, og dels fordi man maatte antage, at Fremstillingen af dette Smør nu var i god Gænge, er Kontrollen ophørt fra December Maanedes Begyndelse. Mejerikonsulenterne ere dog selvfølgelig ligesom hidtil til Rede med Raad og Vejledning.

For at komme til Kundskab om Vejrligets og Foderets Indflydelse paa Smørrets Indhold af flygtige Syrer har der

¹⁾ Se Aarsberetningen for 1895—96, Side 91.

været anstillet to Rækker af Forsøg paa Brattingsborg under Ledelse af Konsulent Bøggild og Professor Stein. Redegjørelse for disse Forsøg, som først for ganske nylig ere afsluttede, vil senere fremkomme.

Selskabets Lærlinge. Under Selskabet tjener for Tiden 136 Landvæsenlærlinge paa større Gaarde, 3 paa mindre Gaarde og 9 Foderlærlinge. Siden Forandringen af Reglerne for Lærlingenes Anbringelse er Tilgangen ret betydelig forøget. Forøgelsen fremgaar dog ikke tydelig af en direkte Sammenligning mellem Antallet af Lærlinge, som findes anbragte hvert Aar, thi i de senere Aar er der foretaget en ret grundig Sortering af Ansøgerne, og navnlig er der stillet større Fordringer til Skrivekyndigheden end tidligere, begrundet i de større Fordringer, der stilles med Hensyn til Dagbogsførelsen.

De nordlige Bilande. Paa Færøerne og Island er Landhusholdningsselskabet, tildels ved Hjælp af det Hansenske Legat, men maaske væsentligst paa Grund af den sagkyndige Assistance, som paa dette Omraade ydes Selskabet af Inspektør Feilberg, i Stand til at udfolde en Virksomhed, som paaskjønnes meget af den derboende Befolkning. Hesteavlens paa Island samt andre Forhold har foranlediget, at Selskabet med Glæde modtog Inspektør Feilbergs Tilbud om i afvigte Sommer at besøge Island. Om denne Rejse vil man i indeværende Vinter kunne imødesee et Foredrag. Endvidere har Selskabet paa flere Maader, bl. a. ved Uddeling af Bøger og ved Rejseunderstøttelse til en her i Landet under Uddannelse i Havebrug værende Islænder, søgt at bringe Oplysning til Island. En Undersøgelse af Fremtidsmuligheder for Export af islandske Faar, som efter 1ste Januar 1897 skulle slagtes ved Ankomsten til England og ikke som hidtil kunne indføres til Eftergræsning dersteds, er foretaget, uden at man dog paa det nuværende Tidspunkt er i Stand til at fremlægge noget endeligt Resultat af Ungersøgelsen.

Fra Bestyrelsen for »Fond til Landmænds Uddannelse« forelaa en Beretning om Virksomheden i det 27de Forretningsaar, som refereredes af Sekretæren.

Angaaende de ledige Stipendier var der indkommet 19 Andragender, som alle gik ud paa, at Vedkommende var uformuende og ønskede Understøttelse til Studium paa »Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole« for derefter at søge Ansættelse som Lærer ved en Landboskole, som Konsulent eller i en lignende Virksomhed. 8 af Ansøgerne vare fra Jylland, 6 fra Sjælland, 5 fra Fyen og 1 fra Lolland-Falster.

Understøttelserne, der alle sattes til 15 Kr. maanedlig,

blev tilstaaet 5 Ansøgere i 9 Maaneder og 3 Ansøgere i 3 Maaneder. Ialt udgjøre de saaledes tilstaaede Stipendier 810 Kr., og da der var et Beløb af 803 Kr. og 74 Øre til Raadighed, bliver der saaledes et Underskud af 6 Kr. og 26 Øre at overføre til næste Aars Regnskab. —

Om den agrikulturkemiske Virksomhed aflagdes af Professor Stein en Aarsberetning, som findes gjængivet andensteds i forrige Bind af »Tidsskrift for Landøkonomi«. —

Om Virksomheden paa Mælkeribrugets Omraade forelaa en Beretning fra Konsulent Bøggild.

Konsulenten havde været 110 Dage paa Rejse, holdt 17 Foredrag, virket som Smørdommer 10 Gange ved Forsøgslaboratoriets sammenhængende Rækker af Smørudstillinger samt ved Udstillinger i Aalborg, Odense, Slagelse m. fl. Byer samt to Gange deltaget i den ugentlige Smørbedømmelse i Andelssmørforretninger i Hjørring, ligesom Konsulenten jævnlig har været tilkaldt af Smørhandlere eller Producenter for at bedømme Smør og udtale sit Skjøn om Kvaliteten eller karakterisere tilstedeværende Fejl i Smørret. Endvidere har Konsulenten deltaget i Fællesforeningens Delegeretmøder, i det almindelige Konsulentmøde, i Landhusholdningsselskabets Møder om Trafikforholdene, i Mejeristforeningens Delegeretmøde samt i forskellige andre Møder vedrørende faglige Spørgsmaal, deriblandt Underudvalgsmøder om Foranstaltninger til Forbedring af Osteproduktionen.

Konsulenten har ligesom i tidligere Aar besvaret Forespørgsler fra Mejersker og Mejerister og Landmænd, og afgivet Betænkninger til Landhusholdningsselskabet, med hvis Foderlærninges Uddannelse han ogsaa fører Tilsyn. To Gange har Konsulenten været Voldgiftsmand for Bilæggelser af faglige Tvistigheder, og som Censor overværet Afgangsexamen for Mejerister paa Ladelund og Dalum Mælkeriskole. — Foruden at besørge en ny Udgave af »Mælkeribruget i Danmark« har Konsulenten leveret Artikler til forskellige Landbrugsblade og Tidsskrifter og bistaaet Redaktionerne af »Ugeskrift for Landmænd« og »Vort Landbrug« med faglige Meddelelser og Besvarelser af faglige Spørgsmaal.

Statsunderstøttelsen til Mejersker og Mejeristers Videreuddannelse — 12000 Kr. — foraarsager stadig meget Arbejde, men samtidig kan det glædelige Forhold fremhæves, at denne Statsunderstøttelse maa betragtes som et af de sidste Aars mest virksomme Midler til at fremme og befæste disse Folks Viden og Arbejdslyst. — Selskabets 2 Rejsemejersker arbejde særdeles tilfredsstillende og benyttes meget, men det

vilde være ønskeligt, om Selskabets Medlemmer saa vidt muligt forud vilde indsende Meddelelse om, til hvilken Tid og til hvilket Arbejde en Rejsemejerske ønskes; derved vil det kunne blive muligt at bringe flere Medlemmer den ønskede Assistance og at faa mere Nytte af Mejerskerne med mindre Udgift for Selskabet. —

Om Maltbyg- og Hvedeudvalgets Virksomhed i det forløbne Aar var der af Forsøgslederen, Forpagter Sonne, afgivet en Beretning, hvis Hovedindhold var følgende:

Udvalgets Virksomhed er fortsat i samme Spor som hidtil paa de 5 faste Forsøgsstationer: Wedellsborg, Brattingsborg, Kristiansminde, Gjorslev og Knuthenborg Avlsgaard.

Bygdyrkningsforsøgene have omfattet:

- a) 26 forskellige 2radede Sorter og Stammer saavel af inden- som udenlandsk Herkomst. 175 Pd. Udsæd pr. Td. Land.
- b) Goldtorpebyg ved Udsæd med 4 forskellige Saamængder: 150—175—200 og 225 Pund pr. Td. Land.
- c) 6 Sorter og Stammer af 6 radet Byg, nemlig 3 af indenlandsk og 3 af udenlandsk Oprindelse. Hver af disse Sorter eller Stammer udsaaedes 3 Gange med 14 Dages Mellemrum, og hver Gang som Dobbeltforsøg.

I det hele have disse Dyrkningsforsøg omfattet 760 Forsøgsstykker, hvert af $\frac{1}{100}$ Td. Lands Størrelse.

Dernæst er der anstillet sammenlignende Dyrkningsforsøg i 140 Jordbrug i Landets forskellige Egne mellem Prenticebyg, Goldtorpebyg og det lokale Byg. Saasæd af de to førstnævnte Sorter — 50 Pund af hver Sort — leveredes gratis, men Modtageren var forpligtet til efter endt Høst at indsende til Kvalitetsbedømmelse 5 Pd. af hver af de 3 Sorter samt udfylde et Skema, omhandlende Dyrkningsvilkaar og Forsøgsresultat.

Endelig er der anstillet sammenlignende Dyrkningsforsøg i 140 Husmandsbrug mellem Prenticebyg, Lerchenborgbyg og det lokale Byg, af de to førstnævnte Sorter leveredes gratis 10 Pd. Saasæd af hver Sort. Modtageren var forpligtet til mod en Godtgjørelse af 1 Kr. 50 Øre at indsende efter Høst 5 Pd. af hver af de 3 Sorter og at udfylde et Skema som før nævnt.

Naar undtages de sammenlignende Forsøg i Husmandsbrugene underkastedes alle de andre Prøver en Kvalitetsbedømmelse af de Herrer Gross. S. Plum, Lektor W. Johansen og Kjøbmand Majus Thorsen.

Maltningsforsøgene paa Bryggeriet Gl. Carlsberg ere

fortsatte med Byg af Høst 1895, og herom er modtaget en Beretning. Da Maltningsforsøgene fortsættes med Byg af Høst 1896, ville Forsøgsresultaterne først blive offentliggjorte, naar disse Forsøg ere afsluttede.

Hvededyrkningsforsøgene have udelukkende været installerede paa de foran nævnte faste Forsøgsstationer. Medio September udsaaedes 42 forskellige Hvedestammer og Sorter. Blandt disse vare 28 forskellige Squareheadstammer saavel af inden- som udenlandsk Oprindelse. Endel Prøver hidrørte fra et af Deutsche Landwirthgesellschaft foretaget Udbud af Saasæd af velanbefalede Hvedesorter. Saamængden var 270 Pd. pr. Td. Land. Ialt var der 630 Forsøgsparceller, hver af $\frac{1}{100}$ Td. Lands Størrelse. Det kommende Aars Forsøg ere indstallerede i alt væsentlig som det foregaaende Aars.

Det ifjor opgivne Forsøg paa at tilvejebringe en Repræsentation af dansk Maltbyg paa den aarlige Bryggeriudstilling i London er udført iaar, og i den Klasse, hvori det danske Byg var udstillet, og hvor det havde at konkurrere med Byg fra det europæiske Fastland, var kun fremmødt Prøver af Saale- og Moldaubyg, saaledes at Klassens 3 Præmier tilfaldt danske Bygprøver.

Om Hvedeforsøgene er der af Forsøgslederen afgivet en Beretning ved et Foredrag i Landhusholdningsselskabet i Marts Maaned, og Foredraget foreligger trykt i »Tidsskrift for Landbrugets Planteavl«.

Pengemidlerne, som Udvalget har havt at raade over i det forløbne Aar, have været som hidtil, nemlig 8000 Kr. af Staten og 1000 Kr. af Landhusholdningsselskabet. — Den ved Grosserer Chr. P. Jacobsens Død ledigblevne Plads i Udvalget er besat med Direktør J. L. Jensen, Kjøbenhavn.

Meddelelser fra Præsidiat.

Transportforholdene for Landbrugsprodukter.

Capitain la Cour. Transportforholdene for Landbrugsprodukter er et meget vigtigt Spørgsmaal, hvorfor det ogsaa i stort Maal har beskæftiget de landøkonomiske Kredse og alle dem, der interessere sig for Landbrugets bedst mulige Trivsel. Spørgsmaalet har været behandlet i Landhusholdningsselskabet paa en meget indgaaende Maade, og Anledningen dertil var de til Rigsdagen fra Mejeristforeningen og de samvirkende jyske Mejeriforeninger indgivne Andragender om forskellige Ændringer i Trafikforholdene dels for Jernbanernes og dels for Dampskibenes Vedkommende. Disse

Andragender bleve af Rigsdagen henviste til det daværende Indenrigsministerium, hvorfra de, efter at Landbrugsministeriet var blevet oprettet, overgik til dette. Landbrugsministeren tilstillede Landhusholdningsselskabet disse Andragender og udbad sig dets Erklæring derover, samtidig med at han udtalte Ønske om at faa en Fremstilling af de Krav og Ønsker, der i det Hele taget maatte være fremme hos Landbruget med Hensyn til Trafikforholdene. Det var en overordentlig stor Opgave, der derved stilledes Landhusholdningsselskabet, og Præsidiets stod noget ængstelig over for at give sig i Lag med en Opgave af en saa omfattende Natur. Det var imidlertid klart, at et praktisk Resultat, en indgaaende Belysning af disse Forhold vilde ikke kunne naas, uden at man kunde paaregne Medvirkning fra de ledende Kræfter for de forskjellige Trafikmidler og da ganske særlig fra Generaldirektoratet for Statsbanedriften. Paa en Forespørgsel til Generaldirektoratet, om man turde gøre Regning paa dets Medvirkning til Opgavens Løsning, modtog man et meget velvilligt Svar, og man gik da i Lag med Opgavens Løsning, som man dog mente at burde dele saaledes, at man først beskæftigede sig med de to nævnte Andragender og gjennemgik de deri fremsatte Anker og Ønsker og derpaa optog det af Landbrugsministeren fremsatte Spørgsmaal i hele dets Omfang. Med Hensyn hertil var det dog ikke tilstrækkeligt, at man havde erholdt Tilsagn saa vel fra Generaldirektoratet for Statsbanedriften som fra Dampskibsselskaberne om at ville medvirke til Opgavens Løsning; man maatte ogsaa sikre sig at faa saa nogenlunde alle de Krav og Ønsker frem, som i saa Henseende ere tilstede hos Institutioner af forskjellig Art, som f. Ex. Slagterier og Mejerier, der jo ere knyttede til Landbruget og virke for dette og have ganske særlig Interesse i den bedst mulige Ordning af Trafikmidlerne. Der udsendtes derfor fra Landhusholdningsselskabet en Indbydelse til forskjellige Institutioner til at lade sig repræsentere paa et Møde, som Landhusholdningsselskabet agtede at afholde, ligesom der ogsaa indbødes en Del Mænd, hvis Mening det havde Betydning at høre, om de Forhold, det her drejede sig om. De Herrer, der derefter mødte som Repræsentanter for Institutioner eller efter særlig Indbydelse vare:

De samvirkende sjællandske Landboforeninger, ved Etatsraad Valentiner.

Fyens Stifts patriotiske Selskab, ved Hofjægermester, F. Greve Ahlefeldt-Laurvigen.

Foreningen af jydsk Landboforeninger, ved Godsejer Bech.

Maribo Amts økonomiske Selskab, ved Hofjægmester L. Greve Reventlow.

De danske Statsbaner, ved Kommitteret Haarlov og Kontorchef Rimestad.

Det forenede Dampskibsselskab, ved Etatsraad Fritsche og Kontorchef Nielsen.

Det jydsk engelske Dampskibsselskab, ved Direktør Bergmann.

Englandsbaadene til Leith og Hull ved Grosserer Methling.

Grosserer-Societetet, ved Grosserer Klitgaard.

Aarhus Handelsforening, ved Formanden, Grosserer Baune.

Dansk Mejeristforening, ved Mejeribestyrer T. Jensen.

De samvirkende jydsk Mejeriforeninger, ved Proprietær Rasmussen.

Svineslagterierne ved Grosserer Aage Heymann og Godsejer M. Ahlmann.

Kreaturhandlerne ved Proprietær Ingwersen og Kommissionær Halvorsen.

Hofjægmester F. Friis, Direktør for den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole.

Professor Segelcke.

Statskonsulent H. Faber.

Statskonsulent J. Arup.

Grosserer Esmann, Odense.

Grosserer Lauritzen, Esbjerg.

Ingeniør Winkel, Hillerød, Medlem af den jydsk Fællesforenings Trafikudvalg.

Endvidere mødte det kgl. danske Landhusholdningsselskab ved dets tre Præsidenter: Lehnsgreve Wedell til Wedellsborg, Kammerherre Castenschiold til Borreby og Capitain J. C. la Cour, Sekretæren, Landbrugskandidat Schou, og dets Mejerikonsulent, Cand. polyt. Bøggild.

De her nævnte Mænd samledes til en 2 Dages Forhandling — den 12. og 13. Oktbr. d. A. — efterat der forud for Mødet var udsendt Opfordring til alle de nævnte Institutioner og specielt Indbudne om at ville for Præsidiet fremføre de Anker og Ønsker, som det maatte være dem bekjendt var raadende i de Kredse, hvortil de høre. Opfordringen efterfulgtes med stor Beredvillighed, og der havdes derved et godt Forhandlingsgrundlag, som ved forud at være ordnet og grupperet i betydelig Grad lettede den, som det let vil forstaas, meget omfattende Forhandling, der fandt Sted. Derved saavel

som ved den overordentlige Interesse, hvormed alle Deltagerne i Mødet enten selv deltog i Forhandlingerne eller fulgte med Forhandlingerne, som begge Dage fortsattes fra Formiddag til sent paa Aftenen, kun med Afbrydelse ved Maaltiderne, lykkedes det at faa drøftet, og Taleren troede at turde sige indgaaende drøftet, alle de fremkomne Anker og Ønsker. Forhandlingerne, der bleve stenograferede, ere tilstillede Indenrigsministeren, ligesom der ogsaa paa Basis af de førte Forhandlinger af Præsidiets er udarbejdet en Betænkning og givet et Resumé af de Ønsker og Krav, som kunne gjøres gjældende saavel for Jernbanernes som for Dampskibenes Vedkommende. Taleren var ikke berettiget til at meddele noget om Udbyttet af Forhandlingerne, eftersom det er Landbrugsministeriet, der har foranlediget dem, og det altsaa maa være dette, der afgjør, naar Tidspunktet for Offentliggjørelsen er kommet; men Præsidiets har ment det rigtigt at give Meddelelse om, at der her er foretaget et ret omfattende og betydningsfuldt Arbejde i et overordentlig stort og vigtigt Spørgsmaal.

Prøve med Redskaber og Maskiner.

Forpagter Bokelmann skulde efter Opfordring af Præsidiets give Meddelelse om de med Statsunderstøttelse foretagne Prøver med Redskaber og Maskiner.

I Randers prøvedes i 1894 Kværne, Knusemaskiner m. fl., og Prøven med Kværne er senere fortsat paa Marienlyst Dampmølle ved Nakskov. Ved Storehedinge er prøvet Dobbeltpløve, hovedsagelig af tysk Fabrikat, og 2 danske, som imidlertid viste sig ubrugelige, hvilket maa beklages. Ogsaa var der en amerikansk Dobbeltpløve, som tiltrak sig Dommerudvalgets Opmærksomhed. Amerikanerne møde her med et Materiale, som vi herhjemme ikke kjende noget til. Pløven slap Jorden overalt og var let at indstille. Da alle Forhandlere af Landbrugsredskaber have Dobbeltpløve til Salgs, mente Dommerkomiteen og Maskinudvalget, at det vilde være heldigt at faa dem frem til Prøve. Samtidig med disse Pløve fremkom den amerikanske Svingpløve, som er meget udbredt i Sverrig og høres rosende omtalt, og begge Slags Pløve prøvedes paa engang og i Forbindelse dermed de mest brugte Former af danske Pløve, som viste sig at fordrer betydelig mere Kraftanvendelse end de amerikanske. I Vinterens Løb vil der blive afgivet Beretning derom. I Sommer er der i Juli Maaned afholdt Prøver med Radsaamaskiner, Roefrøsaamaskiner, Gjødningsspredere, Gjødningsmøller og Kartoffellægningsmaskiner. Om disse Prøver vil der fremkomme en Beretning.

Ved denne sidste Prøve er uddelt følgende Præmier:

Radsaamaskiner: »Saxonia« fra W. Siedersleben & Co., Bernburg, udstillet af Brødrene Bendix, Sølvmedaille 1. Klasse. »Berolina« fra H. F. Eckert, Berlin, udstillet af A. Malmquist, Sølvmedaille 2. Kl. »Hallensis A«, fra F. Zimmermann & Co., Halle, udstillet af H. C. Petersen & Co., Broncedaille.

Maskiner til Saaning af Roefrø: Paa flad Jord: »Hallensis« fra F. Zimmermann & Co., Halle, udstillet af H. C. Petersen & Co., Broncedaille. »P. 9«, fra Rud. Sack, Leipzig, udstillet af Ole Sørensen & Co., Kolding, Broncedaille. Paa Kamme: En Roefrøsaamaskine fra P. Nielsen, Hillerød, Sølvmedaille 2. Kl. »Kejseren« fra H. T. Buchtrup, Randers, Broncedaille.

Maskiner til Lægning af Kartofler: En Kartoffel-Radsaamaskine fra Aspinwall, Michigan, udstillet af Ole Sørensen & Co., Kolding, Sølvmedaille 2. Klasse.

Gjødningsspredere: En Gjødningsspreder fra W. Siedersleben, Bernburg, udstillet af Brødrene Bendix, Sølvmedaille 2. Klasse. En Gjødningspreder fra Pommersche Eisengieserei, Barth, udstillet af Ole Sørensen & Co., Kolding, Sølvmedaille 2. Klasse.

Gjødningsmøller: En Gjødningsmølle fra C. Weber & Co., Artern, udstillet af A. Malmquist, Broncedaille.

Møde med Repræsentanter for Svineslagterierne.

Kammerherre Castenschiold. Et af den jyske Afdeling af Agrarforeningen nedsat Udvalg, som skulde virke for at faa Svinepriserne forbedrede, havde henvendt sig til Landhusholdningsselskabet med Anmodning om dets Medvirking. Der blev da holdt et Møde med Udvalget, og det blev i dette bestemt, at der skulde afholdes et større Møde, ved hvilket alle Svineslagterier i Danmark skulde være repræsenterede, og hvori tillige Agrarforeningens Udvalg og Landhusholdningsselskabets Præsidium skulde deltage. Mødet afholdtes den 15. Juli d. A., og deri deltog 31 Slagterier. Efter en længere Forhandling nedsattes et Udvalg med den Opgave at udarbejde Forslag til en Sammenslutning af alle danske Svineslagterier, saavel Andels- som private Slagterier, og dette Udvalg havde Højesteretssagfører Salomon til juridisk Konsulent. Udvalget havde holdt en Del Møder, og der viste sig stor Villighed til at forhandle paa det givne Grundlag. Da man imidlertid var kommet saa vidt, at der paa Grundlag af

de første Forhandlinger var udarbejdet et Forslag til en Sammenslutning, gaaende ud paa, at alle Svineslagterier skulde være Andelsslakterier — de private Slakterier skulde altsaa gaa over til at blive det — brast Enigheden, idet de Delegerede for Andelsslakterierne ikke mente at kunne gaa ind paa det, der forlangtes af de private Slakterier for at opgive Forretningen. Der blev da sammenkaldt et Møde efter samme Regler som det foregaaende, og Udvalget nedlagde sit Mandat, da det ikke saa nogen Udvej til at komme ud over de Vanskeligheder, der frembød sig for at løse den stillede Opgave. Der blev nu spurgt, om der ikke var andre Maader end en fuldstændig Sammenslutning, der kunne være virksomme med Hensyn til at faa bedre Forhold bragte tilveje, men herpaa blev der svaret nej. Det er ikke umuligt, at Andelsslakterierne optage Spørgsmaalet paa ny, men under hvilken Form, det vil ske, er det ikke godt nu at have nogen Mening om.

Assistance for Statskonsulenten i Svineavl.

Lehns greve Wedell-Wedellsborg. Som nævnt ved forrige Generalforsamling havde Statskonsulent Mørkeberg faaet overdraget den Opgave at foretage en Undersøgelse af Danmarks Svinebestand samt fremkomme med Forslag til dens Forbedring. Ved Selskabets Møde den 5. Februar d. A. fremlagdes Beretning herom. Fra alle Sider var man enig om, at Statskonsulent Mørkeberg, der hidtil havde haft med Svineavlen at gjøre, ogsaa fremdeles skulde beholde Ledelsen, men paa den anden Side var man ogsaa enig om, at det vilde være uoverkommeligt for ham at bestride dette forøgede Arbejde uden Hjælp, og der er derfor paa Finantsloven for 1896—97 i Henhold til Selskabets derom gjorte Forestilling optaget et Beløb af 2500 Kr. til dermed at lønne Assistance for Statskonsulenten i Svineavl. Landet vil nu blive inddelt i 5 Distrikter — hvoraf Jylland udgjør 2, Fyen 1, Sjælland 1, Lolland-Falster og Bornholm tilsammen 1 — og i hvert Distrikt vil der blive ansat en dertil egnet Mand til Assistance for Statskonsulenten for i Overensstemmelse og Forstaaelse med ham at assistere ved Ledelsen af Svineavlen.

Ansættelse af en Konsulent for Svineslagterierne.

Lehns greve Wedell-Wedellsborg. Paa forrige Generalforsamling gjordes der opmærksom paa, at der var nedsat

et Udvalg til at tage Spørgsmaalet om Ansættelsen af en Konsulent i Slagterivæsen under Overvejelse, idet man venter derved at bringe Flæskets Behandling op til et saa højt Trin som muligt. Landhusholdningsselskabet besluttede sig da til at yde et Bidrag af 1000 Kr. en Gang for alle til Uddannelse af en Konsulent, og for at erfare, hvorledes Stemningen i den Henseende var blandt Slagterierne, indbødes Repræsentanter for disse til at deltage i et Møde i Landhusholdningsselskabet. Ved Mødet opnaaedes Enighed om Ansættelsen og Uddannelsen af en saadan Konsulent, og et Udvalg nedsattes, som dels skulde antage Konsulenten, dels lede hans Uddannelse. Til Stillingen antoges Cand. polyt. Madsen, som paabegyndte sin Virksomhed den 1. August og for Tiden uddanner sig praktisk paa Hjørring Andelsslagteri. Landhusholdningsselskabet vil ikke kunne strække sig videre, end det nu har gjort. Resten maa Slagterierne, som jo skulle drage Nytte af Konsulentens Virksomhed, selv overtage.

Landbrugsmødet i Malmø 1896.

Lehnsgreve Wedell-Wedellsborg. Initiativet til Deltagelse i Landbrugsmødet i Malmø er udgaaet fra den jyske Fællesforening. Paa dens Anmodning optoges en Bevilling paa 15000 Kr. paa Finantsloven til Afholdelsen af de med Udstillingen forbundne Udgifter. Da Pengene vare bevilgede, tilstillede Ministeriet Landhusholdningsselskabet en Meddelelse derom, og anmodede Fællesforeningerne om at sætte sig i Forbindelse med Landhusholdningsselskabet, som jo hidtil altid har været den Institution, der har repræsenteret det danske Landbrug udadtil. For at faa Sagen ordnet nedsattes der et Udvalg, bestaaende af Taleren, Godsejer Bech, Greve F. Ahlefeldt-Laurvigen, Gaardejer Jensen-Toustrup, Overretssagfører Høegh-Guldberg og Landhusholdningsselskabets Sekretær, Landbrugskandidat Schou, der tillige fungerede som Udvalgets Sekretær. Den danske Udstilling, der bestod af jyske Heste og fynsk Kvæg, vandt almindelig Anerkendelse i Sverrig, og man kunde heller ikke andet end være tilfreds med den. En udførlig Omtale af Udstillingen findes i »Tidskrift for Landøkonomi«. Endnu skal kun tilføjes, at Repræsentanterne for det danske Landbrug bleve modtagne med den største Imødekommen og paa den elskværdigste Maade fra svensk Side.

Landbrugskongres i Stockholm 1897.

Capitain la Cour. Det var ved den nordiske Industri-, Landbrugs- og Kunstudstilling 1888 i Kjøbenhavn, at den Tanke opstod hos Landbrugets Repræsentanter at benytte denne Lejlighed, hvor saa mange Mænd, der vare knyttede til Landbruget i de 3 nordiske Riger, samlede, til at bringe en Forhandling i Stand, vedrørende Landbrugsspørgsmaal af en saadan Art, at der hos Deltagerne turde forudsættes noget mere speciel Kjendskab til dem, end man i Reglen kan vente at finde ved de almindelige Forhandlinger, der finde Sted ved Landmandsforsamlingerne og ved Landmandsmøder. Der blev derfor afholdt et 3 Dages Møde eller, som det kaldtes, en nordisk Landbrugskongres, hvormed der senere er udkommet en stor Beretning, og Taleren troede at turde sige, at der fra alle Deltagernes Side ytrede stor Tilfredshed med Mødet, idet man ved Mødet modtog en stor Række Impulser gennem de ypperlige Foredrag, der holdtes, og gennem den indgaaende Diskussion, der blev ført. Dernæst fik de yngre Kræfter — hvad der var en ikke uvæsentlig Side af Mødet — Lejlighed til at lære Kolleger i Nabolandene at kjende, som særlig havde beskæftiget sig med de samme Opgaver, som optog Vedkommendes egen Interesse, hvorved den senere Meningsudveksling, skriftlig og mundtlig, i høj Grad blev lettet. Det er naturligt, at der maa gaa en Række af Aar, inden et lignende Møde paany forberedes, ligesom det ogsaa er naturligt, at det denne Gang maatte være fra Norge eller Sverrig og da navnlig fra det sidste Land som det største, at Spørgsmaalet om Afholdelsen af en lignende Kongres maatte udgaa. Efter at Sagen har været bragt paa Bane flere Gange, besluttede det kgl. svenske Landbrugsakademi sig til at søge en Kongres afholdt i Forbindelse med eller ved Siden af den store nordiske Industriudstilling, som næste Sommer skal afholdes i Stockholm, og valgte de Herrer fhv. Statsraad P. von Ehrenheim og Professor Lovén, og Direktøren for Landbrugsstyrelsen i Sverrig, Hr. Th. Odelberg til at forberede Kongressen. Fra den af de 3 nævnte Herrer dannede Komité udgik der da Indbydelse til Danmark — til Landhusholdningsselskabet — og til Norge om at delegere et Medlem fra hvert af disse Lande til Komiteen, og for Danmarks Vedkommende har ifølge Præsidiets Beslutning Taleren tiltraadt Komiteen; for Norges Vedkommende er Komiteen tiltraadt af Landbrugsdirektør Smitt.

Forhandlingerne ved Kongressen skulle foregaa dels i

Plenarmøder og dels i Sektionsmøder. Af Sektioner dannes der 4, og i hver Sektion er en Delegeret fra hvert af de nordiske Lande.

I første Sektion, som omfatter Undervisning, Forsøgs-, Kontrol- og Konsulentvæsen, er delegeret

for Danmark: Hofjm. Fr. Friis;
for Sverrig: Professor L. F. Nilsson;
for Norge: Direktør Hirsch.

I anden Sektion, som omfatter Landbrug og Planteavl, er delegeret

for Danmark: Inspektør P. Feilberg;
for Sverrig: Direktør R. T. Hennings;
for Norge: Ingeniør Sverdrup.

I tredje Sektion, som omfatter Husdyrbrug og Mejeri, er delegeret

for Danmark: Professor Th. Segelcke;
for Sverrig: Professor H. Wienberg;
for Norge: Godsejer A. Omstad.

I fjerde Sektion, som omfatter Landbrugsøkonomi og Foreningsvæsen, er delegeret

for Danmark: Godsejer C. A. R. Bech;
for Sverrig: Dr. H. Juhlin-Dannfelt;
for Norge: Godsejer H. Tveter.

Kongressen skal holdes fra 20. til 22. Juli i Stockholm, og en foreløbig Dagsorden er lagt. Den 4de Dag vil det almindelige store Møde af Mosekulturforeningen, hvortil Kongressens Medlemmer ville faa Adgang, blive afholdt, og den 5te Dag vil der, som sædvanlig ved Mosekulturforenings Møder, blive arrangeret en større Udflugt.

Medens de enkelte Sektioners Repræsentanter ligesom selve Komiteen for Kongressen først træder sammen 1 Dag før Kongressens Begyndelse for at vedtage det nærmere vedrørende Kongressens Forløb, have de enkelte Landes Repræsentanter i Komite og Sektioner forud den Opgave i deres respektive Lande at søge tilvejebragt Tilsagn om Foredrag. For Danmarks Vedkommende stiller det sig da naturligt at søge at finde Mænd, der kunne siges paa en værdig Maade at hævde det danske Landbrugs Indsigt, om Taleren maatte sige saa, i theoretisk og praktisk Henseende. Man søger derhos at finde Æmner, dels i Retning af generelle Spørgsmaal af saadan videnskabelig eller faglig Natur, at de i Virkeligheden fortjene at komme frem og kunne lægge Beslag paa Forsamlingens Opmærksomhed, men dels og navnlig da at drage saadanne Spørgsmaal frem, som ved deres Fremlæggelse

for Kongressen kunne tjene til at belyse specifik danske Virkemidler til Landbrugets Fremme; thi man kan vel nok sige, at om end Danmark henter en Del fra Udlandet, hvad jo selvfølgelig ethvert Land altid maa, er der dog en saadan Grøde herhjemme i Tanker og en saadan Inspiration med Hensyn til at finde Opgaver, der passe netop for danske Forhold, at man kun kan glæde sig derover. Taleren behøvede i saa Henseende blot at hentyde til den særlige Bevægelse, der er saa vel paa Mejerivæsenets som paa Svineslagterivæsenets Omraade, til Dannelsen af den Række af Foreninger til Kvægavlens og Hesteavlens Fremme, som findes her i Landet, til den Form, som Forsøgsvæsenet saa vel paa Mejeribrugets som paa Husdyrbrugets og Planteavlens Omraade har ikklædt sig herhjemme o. m. a. Alt dette vil være tilstrækkeligt til at illustrere Berettigelsen til at sige, at man her har specifik danske Virkemidler, hvorved vort Landbrug søges fremmet. De danske Delegerede have allerede holdt et foreløbigt Møde og ville strax efter Nytaar samles igjen for at træffe en endelig Afgjørelse med Hensyn til, hvilke Mænd man vil henvende sig til for at faa den Opgave løst, man har stillet sig, og hvilke Æmner der skulle frem. Herved afskæres imidlertid ikke Muligheden for, at Mænd, der Komiteen uafvidende sidde inde med Arbejder og Undersøgelser, som i Virkeligheden ere af en saa indgaaende Betydning, at de fortjene at komme frem, kunne faa dem førte frem, idet der efter Nytaar vil udgaa Opfordring til derom at henvende sig til Repræsentanten for den Sektion, under hvilket det paagældende Æmne hører.

For at løse den Opgave, her er optaget, behøves der Penge-midler, ligesom ogsaa til at sætte yngre, mindre bemidlede Kræfter i Landbrugets Tjeneste: Assistenten, Konsulenter, Forsøgsmænd osv. i Stand til at overvære Kongressen, og Landhusholdningsselskabet har derfor ansøgt hos Regjeringen om en Bevilling paa 6000 Kr. for at kunne deltage i Kongressen fra Danmarks Side. Regjeringen har stillet sig velvillig lige over for Sagen, og man maa nu haabe, at Rigsdagen vil give Bevillingen, og i dette Haab arbejder man videre i Sagen. —

Hermed var man færdig med den Række af Meddelelser, som Præsidiets havde at gjøre, hvorefter

Kammerherre Castenschiold forelagde Forslag til Virksomhedsplan og Budget for Regnskabsaaret 1897—98, idet han bemærkede, at Selskabet, hvad Budgettet angik, var i samme Stilling som Landbruget i Almindelighed: Udgifter og Indtægter kunde ikke ret komme til at balancere, men man

haabede at komme igjennem med Budgettet, som det var lagt og vedtaget af Bestyrelsesraadet.

Budgettet var saalydende:

Indtægt.

Konto.	Forventet Kassebeholdning $\frac{1}{4}$ 1897....	705 Kr.
A.	Medlemskontingenter	15800 -
B.	Renter af Selskabets Aktiver	10510 -
C.	Statskassens Tilskud	13200 -
D.	Bidrag fra det Classenske Eidekommis	1600 -
E.	Bidrag fra den Raben-Levetzauseke Fond	1000 -
F.	Etatsraad Schous Legat	200 -
G.	Grosserer G. Buscks Legat	77 -
H.	Grosserer N. F. Muncks Legat	42 -
I.	Godsejer Chr. Schmidts Legat	4000 -
K.	Sjællands Stifts Brandforsikringsfond	191 -
L.	Etatsraad Philip W. Heymans Legat	189 -
M.	Pastor emer. Jørgensen og Enkes Legat	18 -
N.	Forskjellige Indtægter	1500 -
O.	Ledelsen af Konsulentvirksomheden	7000 -

Forventet Indtægt... 55032 Kr.

Udgift.

Konto.		
1.	Udgivelse af Skrifter	3000 Kr. kalkul.
2.	Anskaffelse af do.	6000 - kalkul.
3.	Foredrags- og Diskussionsmøder	600 - kalkul.
4.	Udvalgsmøder	600 - kalkul.
5.	Agrikulturkemiske Undersøgelser	300 - kalkul.
6.	Plantekulturens Fremme	9000 - fast.
7.	Husdyrbrugets Fremme	1600 - kalkul.
8.	Mælkeribugets Fremme	5000 - kalkul.
9.	Undersøgelsesrejser	800 - kalkul.
10.	Selskabets Lærlinger	300 - kalkul.
11.	Hædersbelønninger for Landboflid	400 - kalkul.
12.	Landbrugets Binæringer	100 - kalkul.
13.	Nordlige Bilande	500 - kalkul.
14.	Lønninger og Enkeunderstøttelser	10200 - fast.
15.	Regnskabets Revision	120 Kr. fast.
16.	Fragt og Porto	1400 - kalkul.
17.	Kontorudgifter	2200 - kalkul.
18.	Husleje og Inventarium	2200 - kalkul.
19.	Uforudsete Udgifter	200 - kalkul.
20.	Godsejer Chr. Schmidts Legat	4000 - fast.
21.	Sjællands Stifts Brandforsikringsfond	191 - kalkul.
22.	Renter og Depositogebyr	50 - kalkul.
23.	Ledelsen af Konsulentvirksomheden	6000 - kalkul.

Udgift... 54761 Kr.

Forventet Kassebeholdning $\frac{31}{8}$ 1898... 271 -

55032 Kr.

Uden Omtale vedtoges saavel Virksomhedsplanen som Budgettet.

Forslag om Pension til den afdøde Kasserer, Justitsraad J. V. T. Hertels Enke.

Kammerherre Castenschiold. Ved forrige Generalforsamling var der Forslag fremme om at yde Justitsraad Hertel ved hans Afgang som Kasserer — han kaldtes vel Kasserer, men havde i Virkeligheden mange andre Forretninger at varetage — en Pension af 800 Kr. aarlig, uagtet han efter de Betingelser, hvorpaa han var ansat, ikke havde noget Krav paa Pension. Forslaget blev vedtaget, idet man maatte erkjende, at Justitsraad Hertel gennem mange Aar havde virket betydeligt i Landbrugets Tjeneste. Han døde imidlertid ikke ret længe efter, at Selskabet havde tilstaaet ham Pension, og hans Enke ansøger nu Selskabet om, at der maa blive hende tilstaaet en Pension. Præsidiets og Bestyrelsesraadet ere derefter blevne enige om at foreslaa Generalforsamlingen at bevilge hende en Pension af 300 Kr. aarlig.

Forslaget vedtoges.

Forslag om, at Landbrugskandidat H. C. Larsen som Selskabets Kasserer erhoder en aarlig Gage af 2800 Kr.

Kammerherre Castenschiold skulde med Hensyn til dette Forslag bemærke, at skjønt Hr. Larsen benævnes Kasserer, udgjør dog Kasserervirksomheden den mindste Del af hans Arbejde i Selskabets Tjeneste. Han maa tage Del i alt Arbejdet, ligesom Tilfældet var med Justitsraad Hertel, og derfor er Gagen sat til 2800 Kr. Det kan maaske siges at være en noget for høj Begyndelsesgage, men da Hr. Larsen er mødt med fortrinlige anbefalinger fra sine tidligere Forsatte paa Landbohøjskolen, hvor han var ansat som Assistent, og havde udmærkede Tilbud paa Haanden, og da man maatte anse det for ønskeligt at sikre sig hans Tjeneste i Selskabet, har man ikke kunnet sætte Gagen lavere end som foreslaet.

Forslaget vedtoges.

Hermed var Dagsordenen ført til Ende, og da ingen paa Dirigentens Opfordring ellers havde noget at bemærke, hævedes Generalforsamlingen.

Landøkonomiske Meddelelser fra forskellige Egne om Aaret 1896.

Nordsjælland.

En ret god Pris paa Smørret har hjulpet os til at skaffe en taalelig Balance tilveje trods den knappe Sommergræsning og de lave Kjødpriser. Besætningerne behandles med stigende Omhu, som Landbrugets bedste Aktiv, og Fodringen søges mere og mere indrettet paa en god, rigelig og lønnende Produktion.

Man er dog ikke i denne Egn kommet saa vidt som i adskillige andre med Hensyn til »Udvalg« af Kreaturer, og anvender ofte den forøgede Omhu og Bekostning paa Individer, der ikke fuldtud kunne tilbagebetale de ofrede Værdier.

Her er et stort og vidstrakt Omraade for Fremskridt, inden man naaer gennem de bedst mulige Individer at skaffe det billigst mulige Smør.

Endnu have ikke mange Tvangssalg fundet Sted, men nogle kunne ventes. For Bøndergaardens Vedkommende, og dem findes her jo omtrent udelukkende af, hører der meget til, at det skal komme saavidt, og man kan vel i Almindelighed sige, at Ejeren, naar det sker, bærer en væsentlig Del af Skylden selv.

Plantning langs den nordlige Del af Amtets Strandgrænse har nogle patriotiske Mænd, med Birkedommer Hammerich i Spidsen, faaet sat i Gang, til Gavn og Glæde for Efterkommerne.

Her findes kun lidt Frøavl; lidt Hundegræs, Engsvingel og Thimoté dyrkes hist og her — dog kun meget i det smaa.

Roefrø og Kommen, som passer til Klimaet og giver ret godt Udbytte under heldige Forhold, finder man meget sjælden anvendt i Smaabruget.

Arbejdskraften er tilstede i tilstrækkelig Mængde hele Aaret rundt, undtagen Malkepiger, som det ofte kniber stærkt med at faa tilstrækkelige af.

Karlelønningerne ere fra 180 Kr. til 220 Kr. Pigelønningerne (Malkepiger) 150 til 165 Kr. Daglejerlønningen for hele Aaret er 1 Kr. og Kosten; (ved større Arbejder er mindste Pris 16 Øre pr. Time; sædvanlig Sommerløn 18 Øre pr. Time.

Det er en almindelig Klage fra større Entreprenører, at den gennemsnitlige Arbejdsydelse i Løbet af de sidste 10—20 Aar er gaaet betydelig nedad.

Præmierne for veldrevne Husmandsbrug have haft nogen Betydning — det spørges vidt i en Egn, naar en eller anden har gjort sig fortjent til en saadan Opmuntring — men noget særlig fremrykket Standpunkt indtager Husmandsbruget ikke her i Egnen.

Fra Horns Herred.

I sin Helhed maa Aaret betragtes som et af dem, hvor Landbrugeren slider sig igjennem, og naar hensees til den lange, trange Tid, der er gaaet forud, kan det ikke siges, at Aaret 1896 har bragt Landbrugeren nogen Støtte i hans økonomiske Stilling eller givet ham større Modstandskraft til at modstaa kommende Tidens Ugunst. Alt drejer sig i disse Tider om at holde det gaaende, og enhversomhelst Udgift, som det daglige Brug ikke gjør absolut nødvendig, holdes inde. Som Følge heraf seer man i de senere Aar ingen Udførelse af nogen Slags Grundforbedring eller Byggeforetagender, som ikke ere paatrængende nødvendige, eller i det Hele taget nogen Slags Forbedring af eller ved Agerbruget, som koster Penge.

Ejendomspriserne ere dalende, men det er kun

meget undtagelsesvis, at der skeer nogen Handel med Ejendomme. — Her paa Egnen er iaar en større Forpagtning bleven ledig ved Forpagterens Konkurs, men der melder sig kun faa Liebhavere til den, og den er endnu ikke bleven bortforpagtet, hvorimod Ejeren nu selv driver den.

Det er jo i det Hele taget en sørgelig Kjendsgjerning, at der er en Demoralisation oppe iblandt Tjenestetyendet. Grundene hertil ere vel forskellige, Socialismen bærer vel en Del Skyld, men det maa dog ikke siges, at den er trængt særlig frem her endnu; de moralske Egenskaber, der fra Hjemmene indpodes den opvoxende Ungdom, ere dog vist dem, der have Hovedskylden. Her synes at være et Arbejdsfelt for de lokale Landboforeninger at tage vare paa. Demoralisationen i Hjemmene kommer fra Lediggang; efterhaanden som Fællesmejerier (Andelsmejerier) og andre Fælles-Institutioner ere komne frem, er Arbejdet i de enkelte Hjem reduceret til Markarbejde alene, og fornemmelig ere alle kvindelige Sysler i Hjemmene borte; der hverken bages, brygges, kartes, spindes, væves eller andet lignende; dette bærer i sig selv Spiren til, at den opvoxende Ungdom Intet kan og Intet vil, og der synes kun at være et Middel til Forandring heri, og det er Paavirkning til Husflid i alle Retninger, lige fra Huggehusets Husflidsarbejder til alle kvindelige Sysler inden Døre. At dette vilde give Hjemmene et andet Præg og en større Velstand er vistnok uomtvisteligt, og at dette igjen vilde og maatte paavirke Børnene i Opvæksten, maa sikkert betragtes som absolut. Den Landboforening, der optager dette som sit første og vigtigste Arbejdsfelt, vil faa en Del at kjæmpe imod til at begynde med, men vil ligesaa sikkert se en velsignelsesrig Frugt af sin Virksomhed om kortere eller længere Tid, og faa Tak af sin Egn og sit Land derfor!

Fra Egnen Taastrup-Kjøge.

Naar Udbyttet af Høsten 1896 skal værdsættes lige overfor Afgrøden i 1895, da bliver Forskjellen af forskellige Grunde meget betydelig; 1895 gav i Kvantitet en jævn Høst, men Kvaliteten var saa slet, særlig af Bygget, at der kun

blev lidt at sælge; det meste maatte fodres op; derved hæmmedes Ombytningen med værdifuldere og næringsrigere Foderstoffer, og Sæd af saa ringe Kvalitet var i og for sig heller ikke af stor Foderværdi; man solgte derfor kun lidt, og fodrede dyrt. — Anderledes iaar; mærkelig nok kan i Modsætning til de senere Aar Alt sælges, lige til Blandsæd; man har det i sin Magt at ombytte Sæden lige med et bedre og nyere Næringsstof som Oliekager, og anvender den for Tiden saa særlig billige Majs ved Siden af; da Udbyttet af Vintersæden nu maa sættes over Middelhøst, og Vaarsæden vel nærmest giver en Middelhøst, og man ved at ombytte Sæden fodrer billigt, saa maa som Følge heraf Aarsudbyttet efter Forholdene kaldes godt.

Hvad Udbyttet af Kvægbesætningen angaar, da kan vel næppe siges det samme; af de ovenfor anførte Grunde blev Vinterfodringen forrige Aar næppe saa rationel som muligt, skjønt det jo støttede en Del, at Udbyttet af Roemarken i 1895 var godt; dertil kom, at det i den tørre Sommer blev vanskeligt at holde Mælkeudbyttet oppe, uden betydeligt Tilskud af Kraftfoder, eller ved at tage Besætningen helt paa Stald i August, hvilket ikke er billigt; Køerne have derfor i Sommerhalvaaret i Regelen givet mindre Mælk end paaregnet, og den er kjøbt for dyrt. Svinepriserne have jo været smaa, men Grisene have i Aaret fra 1. Novbr. 1895 til 1. Novbr. 1896 dog kunnet betale den skummede Mælk med 1 Øre pr. Pd.

Arbejdskraften har i det Hele vist sig tilstrækkelig, og Lønningerne have holdt sig temmelig uforandrede, med Undtagelse af Betaling for Malkning; thi denne bliver det stedse vanskeligere at faa udført tilfredsstillende, hvad enten man bruger Piger, der næsten ikke ere til at opdrive, eller Koner, som heller ikke ere meget villige til dette Arbejde; det er og vil blive et af de vanskeligste Punkter at ordne i Fremtiden.

Som tidligere udtalt, kan jeg ikke se, at Arbejderen (hvor Arbejdsforholdene ere gode), nu til Dags yder ringere eller mindre Arbejde end tidligere, naar Talen da er om

fast Arbejde. Det Arbejde, man faar gjort ved løse Folk, har alle Dage været mindre godt, og bliver næppe bedre i Fremtiden.

Husmandslodderne dyrkes gennemgaaende fortræffeligt, men som Regel dog ved Hjælp af Husbondens Heste, — paa en Huslod af ca. 3 Tdr. Land holdes gjerne 2 Køer og en Kalv eller Kvie til, — desuden fedes adskillige Grise; et ikke ubetydeligt Hønsehold følger med, og mange Husmænd dyrke desuden et Stykke Jordbær eller Hindbær. Lægges alt dette sammen, bliver Resultatet i Regelen særdeles godt for en saadan Mand, forsaavidt ellers Konen i Huset er udstyret med tilstrækkelig økonomisk Sans til at holde sammen paa Bedriften.

Fra Egnen ved Jyderup.

Særlig have vi her været meget tilfredse med Fodring med ren Raps, idet vi i Stedet for Rapskager knuse Raps og fodre dermed blandet imellem det øvrige Kraftfoder. Køerne malke, synes vi, fuldt saa godt som tidligere, og de ere i bedre Huld end ellers paa denne Tid.

Fra Egnen Kallundborg-Slagelse.

Jeg troer, at man destoværre maa sige, at Arbejdsydelsen forringes; der mangler Pligtfølelse, navnlig hos de Unge; de sætte ikke som tidligere en Ære i at udføre godt Arbejde, men de svigte ogsaa stadig ved et Utal af Møder i forskjellige Retninger og ved Dansegilder, Fester o. s. v., og det er sørgeligt at se, hvor Drikfældighed tager til blandt Ungdommen.

Jeg synes egentlig ikke, at Husmandsbrugene gaa saa meget fremad, som man skulde tro; der virkes dog derfor ved Præmier og Præmielaan.

Hønsehold vinder betydelig Fremgang, ligesom ogsaa Biavl en mange Steder; derimod synes jeg ikke, at Havebruget gaar saa meget fremad; men Afsætningsforholdene ere heller ikke gode.

Der er oprettet Svineavlscentre for Landsvin og enkelte Hesteavlsforeninger.

Fra Korsøregnen.

Arbejdskraften har været rigelig i det forløbne Aar, og har Lønnen til Karle holdt sig rundt om 200 Kr., ligesom ogsaa Pigernes i ca. 150 Kr. aarlig, hvorimod det ydede Arbejde ofte kan være tarveligt nok. Er Daglejrlønnen end dyrere end tidligere, er der dog ikke Tvivl om, at det for denne præsterede Arbejde er langt solidere og mere vederhæftigt, og navnlig af den Arbejder, som selv har lidt Jord at sysle med, mærker man tydeligt, at en vis Interesse for Bedriften gjør sig gjældende.

Af Fjærkræets Produktion i 1896 er paa en enkelt Gaard solgt for 1143 Kr. 92 Øre, foruden at den har afgivet rigeligt til den store Husholdning.

Fra Kjøgeegnen.

Arbejdskraften har været tilstrækkelig og uden Forhøjelse i Lønninger og Dagløn, som for faste Karle er 200 à 210 og for Daglejere 150 til 200 Øre i Høsten. Indflydelse af Socialismen har ikke været følt.

Statens Præmiering af Husmandsbrug har her som andet Steds bevirket, at Interessen for bedre Drift af smaa Landbrug er vaagnet, men særlig fremtrædende er det ikke her i Egnen.

Fra Stevns.

Det Fysiognomi, hvormed det nu svundne Landbrugsaar præsenterer sig, kunde ganske vist have været mere tiltalende, end det er, men har dog det forud for sin nærmeste Forgjænger, at det ikke har budt paa slet saa mange Skuffelser.

Høsten har været jævn god, og dens Udbytte kan vel nærmest karakteriseres som et godt Middelaars. Det er Vintersæden, og herved tænkes navnlig paa Hveden, som har formaaet at hæve den dertil; thi Vaarsædshøsten kommer hverken hvad Kvantitet eller Kvalitet angaar ud over et saadant.

Udbyttet af Svineholdet har ved de lave Priser paa Flæsk været tarveligt. Hvor man ved Salg til Slagterierne har opnaaet at faa Svinene i 1ste og 2den Klasse, og ellers

ingen Uheld have stødt til, har det kunnet slæbe af, men hvor Svinene kun have opnaaet at komme i 2den og 3die Klasse, har Svineholdet ikke kunnet forrente sig.

Der har fundet nogle enkelte Tvangssalg Sted til noget lavere Priser end det foregaaende Aars. Grunden til disse Tvangssalg har nærmest sin Grund i de for høje Prioritetslaan, som de »daarlige Tider« ikke have evnet at forrente. Hvor nye Forpagtninger ere afsluttede, ere disse noget lavere end tidligere, ligesom der for enkelte Gaardes Vedkommende har fundet Afslag Sted i de alt bestaaende Forpagtningsforhold, men dette har ogsaa været nødvendigt, for at Indehaverne af Forpagtningerne kunne blive i Stand til at blive ved Gaardene for Resten af Forpagtningstiden.

Fra Vordingborgegnen.

Som Helhed betragtet kan Markens Udbytte i 1896 karakteriseres som et lille Middeludbytte for denne Egns Vedkommende, men usædvanlig stor har Forskjellen været endogsaa indenfor meget snævre Grænser paa Grund af Forskjel paa Nedbør i Sommertiden. Det samme gjælder for Kvæg-Besætningens Vedkommende. Her paa Egnen holdes næsten udelukkende Malkekvæg, og har man fedet, har det kun været Udsætterkøer, og det har kun givet meget tarvelige Resultater. De Landbrugere, der have været resolute og velhavende nok til at foretage Indkjøbene af Kraftfoder itide, have tjent mange Penge, idet Priserne herpaa stege meget betydeligt hen paa Efteraaret og stadig holde sig høje, hvilket særlig gjælder for Kagernes Vedkommende; dette i Forbindelse med Mangel paa Øje for Betydningen af Foderets rette Sammensætning for den billigste Produktion af Mælk har til Følge, at man som Regel producerer sin Mælk meget for dyrt, og her have vi sikkert det danske Landbrugs »ømme Punkt« for Øjeblikket. Svinebesætningerne have i 1896 givet meget tarveligt Udbytte, fordi man som Regel endnu ikke er kommen ind paa at indrette sin Fodring efter Nutidens Flæskepriser.

Hesteavlens er i Fremgang her paa Egnen, og der dannes stadig nye Hesteavlsforeninger. Faareavlens holder sig

paa sit gamle Standpunkt, som nærmest gaar ud paa at tilfredsstille »eget Forbrug« og sælge nogle Lam i Løbet af Sommeren.

Der kan ikke fundet flere Tvangssalg Sted end sædvanligt, om end mange sidde smaat i det, og Katastrofen er i Reglen frembragt af mere tilfældige Aarsager som Kautionsforpligtelser o. l. Kun faa Ejendomshandeler finde Sted, og Priserne ere nærmest synkende, mest for større Ejendomme og ikke for Huse. Forpagtninger indgaas kun til meget reducerede Priser, og her er Prisfaldet langt tydeligere at bemærke end for Ejendommenes Vedkommende. Grundforbedringer udføres næsten ikke, den væsentligste Grund hertil er Mangel paa den fornødne Kapital, Lysten mangler ikke.

Driftsmaaden gaar i Retning af stærkere Benyttelse af Jorden, og der bliver stadig flere, der indskrænke Helbrakken.

Egentlig Mangel paa Arbejdskraft kjende vi ikke, men den har været tilstede i mindre Mængde paa Grund af Baneanlæg paa Egnen. Lønnen for Dagarbejdere synes at holde sig ved de senere Aars, medens den for fast Tyende er i svag Stigning.

Arbejderforholdene maa i det Hele taget kaldes ret gode paa denne Egn, om end vi ikke ere ukjendte med daarligere Elementer. Tendensen gaar i Retning af Dagarbejdere fremfor faste Folk, og Akkordarbejde vinder Fremgang for Dagleje. Husmandsbrugene maa siges at være i Fremgang, og Andelsmejerierne tilkomme vistnok den største Del af Æren herfor i Forbindelse med Nutidens gode Betingelser for Hønseavl, der særlig udnyttes godt af Husmanden, men udnyttes efter Evne over hele Linien.

Fra Møen.

Af nye Foretagender, som det sidste Aar er sat igang, er Indsamling af friske Æg. Dette sker paa den Maade, at Andelsmejeriernes Omraade, hver for sig, danner en Ægindsamlingskreds, som engang ugentlig lader de friske Æg afhente hos Kredens Medlemmer, hvorefter Pakning o. s. v.

foretages enten paa Mejeriet eller et andet Samlingssted, og derfra gaar videre til Export. Det har vist sig, at der paa den Maade opnaas gode Priser for Ægene og igjen fører til at Hønseholdet bliver mere paaagtet. Sagen er jo i sin Barn-dom endnu, men der vil ikke gaa lang Tid, før vore Fjerkræavlforeninger ville fordre noget mere end »Sport« ved at drive Hønseri.

Fra Nordfalster.

De nødvendige Grundforbedringer indføres i Reglen af dygtige Folk, men man er dog efterhaanden mere og mere tilbøjelig til at opsætte for at spare. Eng- og Mosekulturer interessere meget, og adskillige tage fat her.

Ingen specifik ny Driftsmaader, men de væsentligste Reformers, som de senere Aar har bragt — udvidet Roedyrking og Benyttelse af Brakken — mere eller mindre — vinde mere almindelig Udbredelse, sidstnævnte med Sommerstaldfodring, hvilken ofte tiltrænges. Sukkerroedyrkingen gives paa enkelte af de stærkt kultiverede store Gaarde forøget Omfang. Saaledes har Gjedsergaard $\frac{2}{7}$ med Sukkerroer $\frac{4}{7}$ med Sæd og $\frac{1}{7}$ med Kløvergræs og Halvbrak og det med udmærket Resultat.

Frøavl gaar meget tilbage, hvorimod Opmærksomheden er mere fangen med Hensyn til at forskaffe sig bedre Varietetter af de forskjellige Kulturplanter.

En bedre Pasning af Jorden og et paa den derved forøgede Avl baseret større Kvæghold vinder frem i Husmandsbruget. Der opnaaes derved ofte et fortrinligt Udbytte. Paa de smaa Lodder (2 à 4 Skpr.) kniber det, hvor ikke Nykjøbings Nærhed gjør Afsætningen let, thi Indtægten af Roefrø er jo nu stærkt nedskruet. Men en Mængde Lodder ligger endnu hen meget tarvelig dyrket, og er da kun til Plage for Besidderen.

Der er Foranstaltninger i Gang for Undersøgelser af enkelte Køers Mælk, og for at fremme Svineavlen, begge under de landøkonomiske Foreninger.

Fra Østlolland.

Nogle Tvangssalg have fundet Sted iaar, og Priserne have i Forhold til de foregaaende to Aar været lavere, men Gaardene have ogsaa ofte været i meget daarlig Kondition. Paa nogle større Gaarde ere Forpagterne fratraadte. De have i de senere Aar arbejdet med Underballance og tør ikke blive ved dermed, naar de kunne blive afløste paa nogenlunde gunstige Vilkaar.

En Del Dræningsarbejde udføres i denne Egn, hvor der endnu er meget udrænet Jord.

Nogen større Forandring i hele Driftsmaaden og Driftssystemet har ikke fundet Sted endnu, men Tendensen gaar mod at formindske Hvededyrkningen og Brugen af Helbrak, og vedblive Vanskelighederne ved Afsætning af Fedekvæg, vil det naturligt blive saa, at Omsætningen af Kvægbestanden indskrænkes, og man maa beholde mangt et Kreatur, som man tidligere har sat ud.

Egenlig Mangel paa Arbejdskraft har der ikke været i denne Egn, og Lønningerne ere som de foregaaende Aar. Her kommer jo hver Sommer en stor Mængde polske og svenske Arbejdsfolk, og uden denne Hjælp var det aldeles umuligt at dyrke Sukkerroer i den Udstrækning, som her finder Sted.

Fra Midtlolland.

En Rekapitulation af de Momenter, der betinge det nu forløbne Aars landøkonomiske Karakter vil godtgøre, at dette i ingen Henseende bryder den lange Række af magre Aar, der nu ligger nærmest bag os. Det skulde da være, at det skiller sig ud fra sine Forgjængere ved at være endnu slettere end disse. Thi naar vi holde os for Øje: 1) den magre Sommergræsning; 2) det kvantitativt sparsomme Høst-udbytte; 3) den ved Tørken foranledigede ualmindelig sparsomme Vaarsædhøst; 4) de lave Svinepriser; 5) de yderligere forringede Vilkaar for Afsætning af Fedekvæg som Følge af Mund- og Klovesygen; 6) den stærkt reducerede Indtægt af Sukkerroemarken som Følge af tarveligt kvantitativt Udbytte

og ualmindelig lave Sukkerpriser, og se alt dette i Belysning af høje Arbejdspriser — saa have vi her en Del Momenter, der tilsammentagne maa betinge det Hovedfacit, at det nu forløbne Landbrugsaar for denne Egn Vedkommende er meget tarveligt, at vi have hørt erfarne Landmænd stemple det som et af de allersletteste Aar, de have oplevet. Lyspunkterne ere kun faa. Opgangen i Hvedepriisen er jo for denne Egn et saadant. Men en Svale gjør jo som bekjendt ingen Sommer. Og den ene efter den anden af Landbrugets Produktionsbrancher ere ved Forholdenes Udvikling i det forløbne Aar bragt end yderligere nær det kritiske Punkt, hvor Produktionen enten intet Overskud leverer eller endog bliver direkte tabbringende.

Af Aarets Afgrøder er det Vintersæden, som har givet forholdsvis bedst Udbytte. Den var efter den milde Vinter og det tidlige Foraar for langt fremme, til at den indtraadte Sommertørke kunde skade den følelig. Men stærkt fyldende blev den ikke — et Forhold, der føles dobbelt, fordi Beholdningerne af Hø og Vaarsædshalm gennemgaaende ere betydelig under det normale. Aarets samtlige øvrige Afgrøder lede i fremtrædende Grad under den ualmindelig vedholdende Tørke i Forsommeren.

Vilkaarene for den dyriske Produktion have i det forløbne Aar ladet meget tilbage at ønske. Smørpriserne gaa endda an. Men Mælkeudbyttet stod i en Del af Sommeren i følelig Grad i Forhold til den magre Sommerernæring paa de afsvedne Græsmarker. Det forhaandenværende Vinterhold aabner ej heller Udsigt til noget tilfredsstillende økonomisk Resultat. Thi Foderbeholdningerne ere jo smaa; der maa meget Kraftfoder til — og dette er jo iaar forholdsvis dyrt. Erkjendes maa det dog, at Besætningerne gennemgaaende iaar synes at malke godt. Den gennemgaaende fortrinlige Kvalitet af Høfoderet i Forbindelse med forholdsvis højt Næringsindhold i det øvrige indbjergede Foder er maaske den nærmestliggende Aarsag hertil. — Svinepriserne give i Modsætning til Smørpriserne specielt Anledning til Utilfredshed. Og naar man stadig fra visse Hold ser det Raad udstedt til Land-

mændene, at de ved forceret Masseproduktion skulle søge naaet den tidligere indvundne Overskudssaldo paa Svineproduktionskontoen, saa maa man kun haabe, at der i Praxis maa være sund Sans nok til at værdsætte det paagældende Raad efter Fortjeneste. Thi er ved de nuværende Konjunkturer Facit af Svineholdet blevet overmaade tarveligt, er der vel netop ikke Anledning til at opmuntre til en yderligere Overproduktion med deraf resulterende fortsat Nedgang i Salgspriserne. Man har jo ganske vist Fortællingen om den Handlende, der solgte sine Varer med Tab, men trøstede sig med: det er Massen, der skal gøre det. Ved i vid Udstrækning at tage Raadet om forceret Masseproduktion for god Latin turde vort Landbrug udsætte sig for at komme til at søge Trøsten paa den samme Konto, hvorfra den nævnte Handlende hentede sin Opmuntring til fortsatte Anstrengelser. Nej! er Resultatet af Svineproduktionen tarveligt, naar denne er afpasset efter det enkelte Landbrugs forhaandenværende Mejeriaffald, Rodfrugter og tildels Affaldssæd, saa synes det ikke formasteligt at forudsætte, at det først for Alvor vil blive tarveligt, naar man i vid Udstrækning vil etablere et Hold, der savner den nævnte naturlige Basis, men alene skal støtte sig til Landdistrikternes eller Købstædernes Kornmagasiner. Dette saa meget mere, som mulig usund Forceren maa resultere i yderligere potenseret Overproduktion med tilsvarende Prisreduktion. —

Afhændelse af Udsætterkøerne er selvfølgelig i betydelig Grad vanskeliggjort ved de afspærrende Forholdsregler, der ere foranledigede ved de stedfundne Udbrud af Mund- og Klovesyge. Under disse Omstændigheder er man henvist til at reducere Udsætternes Antal til det mindst mulige. Thi det er jo, saaledes som Forholdene ligge, ubetinget Egnens Slagtere, der have Overtaget. Og de foreliggende Resultater af Slagtning til Export synes ikke at udpege denne Udvej som synderlig fristende.

Fra Vestlolland.

Det kan ikke nægtes, at Tiderne for Landbruget sløjer ganske alvorligt af, særlig paa Grund af Tabet i Fedekreatur-

priserne og Sukkerroepriserne. Med Hensyn til de første ere vi jo nu fuldstændig indespærrede ligesom Sjælland, men der er dog den Forskjel, at sjællandske Landmænd have Københavns Marked at ty til, hvorimod vi intet større Marked have, og maa nøjes med, hvad vore smaa Byer kunne tage; Landmændene maa derfor sælge til en Pris, der er 30 à 50 % lavere end for nogle Aar siden; — dertil forøges Kalamiteten, idet Nakskov By nu faaer Slagtehus med Kjødkontrol til 1ste Januar. Ja det sanitære Hensyn er nær ved at tvinge alle ikke Velhavere i Knæ for at tjene det nødvendige. Angsten for de smitsomme Sygdomme er bleven saa almindelig i alle de civiliserede Stater, saa det næsten kan kaldes en smitsom Sygdom. Folk tænker og taler snart ikke om andet end Sikringsforanstaltninger baade i den ene og anden Retning.

Umuligheden af at afsætte sine daarlige Malkere, som tilmed maaske ere bleven umulig at beholde i sin Besætning ved at være bleven Overløber, Brummer o. l., er et saa stort Tryk paa Landbruget, at det vil blive store pekuniære Tab, der rammer hver eneste Landbruger, og vil vedblive dermed i en uoverskuelig Fremtid. — Det andet mørke Punkt er for saavidt ikke saa slemt, da det dog af Landbrugeren kan bestemmes, om han kan staa sig ved at dyrke Sukkerroen eller ikke; — thi da kan han jo dyrke Jorden paa anden Maade, dersom han ikke synes det betaler sig. Men dog er Faldet i Sukkerpriserne en overmaade alvorlig Sag, og der er ikke megen Udsigt til en Bedring i den Retning, idet andre Egenes Landmænd oprette Sukkerfabrikker og derved bevirke en Overproduktion saa storslaaet, at der kun kan findes Afsetning til meget reducerede Priser, saa det kun vil give et tarveligt Udbytte, imod hvad Foderroer, Grøntfoder eller Kornmarker kan give. Naar vi regne, at Gjennemsnitsudbyttet nu kan sættes til 350 Cent. Sukkerroer pr. Td. Ld., og at Roedyrkerne faa 50 pCt. som Sukkerroeaffald tilbage gratis, saa er Prisdifferencen i de forskjellige Aar fra 1891 følgende, idet der det første Aar er fradraget Sukkerprocenten, som androg fra 6 til 12 Øre pr. Ctn., det andet Aar er Transportgodtgjørelsen fradraget samt Tantiemen og endelig det halve af Nedkulingspengene:

Aar 1891 for	350 Ctn.	à 90 Øre.	315 Kr.	»	Øre.
- 1892 -	350 -	- 78 -	273 -	»	-
- 1893 -	350 -	- 84 -	294 -	»	-
- 1894 -	350 -	- 78 -	273 -	»	-
- 1895 -	350 -	- 67 -	234 -	50	-
- 1896 -	350 -	- 62 -	217 -	»	-

Regner man nu at til Haandrensning, Radrensning, Kunstgjødning, Roetransport etc. mindst gaar 120 Kr., saa at Nettoudbyttet ikke nu kan naa 100 Kroner pr. Td. Ld. saa er der jo ingen Anledning til at dyrke Sukkerroer, dersom hele Arealet kunde med Fordel anvendes til Foderroer, Grøntfoder eller anden Afgrøde, der ikke tære saa stærkt af Jordens Kraft og efterlader den i ren Tilstand til den efterfølgende Afgrøde.

Dette Prisfald i de sidste 5 Aar andrager for denne Gaards Vedkommende med et Roearreal af 45 Td. Land, omtrent 4500 Kr. mindre Indtægt, altsaa hvad en Familie godt kunde leve af.

En Mængde Larveangreb paa forskellige Arealer Sukkerroer bevirkede, at der er Gaarde, der kun have havt godt 200 Ctn. Udbytte pr. Td. Ld., saa de knap faa Udgifterne dækkede; — ja skal disse regnes fuldt ud, komme de til at give Penge for at dyrke Sukkerroer.

Endnu daarligere Udbytte gave mange af de Roemarken, der vare forsømte med Rensning eller gjødet for stærkt med Kunstgjødning i den tørre Sommer, hvor Kunstgjødningen sikkert virker mere skadeligt end gavnligt, idet den ligesom skolder Planterne.

Skjønt Kornudbyttet har været temmelig godt og tilfredsstillende, saa have de fleste Landmænd dog ogsaa faaet en daarlig Pris for deres Korn, idet den gode Kornpris i Oktober Maaned baade for Hvede og Byg kom bag efter, at de fleste Landmænd havde solgt deres Hvede til c. 4,60 og deres Byg til 5 à 5,10 Øre, istedetfor at de ved at vente havde faaet 6,25 for Hvede og 5,35 for Byg. For enkelte Partier meget lyst Gold-Thorpe Byg have Landmænd opnaaet 6 Øre.

Besætningsproduktionens Afsætningsforhold er dog det ømmeste Punkt for Landet i det Hele taget; — thi de nu baserede Ejendomspriser kunne kun opretholdes gennem Besætningen. — Skal denne give Tab og atter Tab, bliver den reduceret, og man kan ikke opretholde Ejendomsprisen med de nuværende Kornpriser; — og mangen Ejer maa da opgive Kampen for Tilværelsen — og overlade nye Kræfter at tage fat til meget betydelig reducerede Ejendomspriser; — da vil det gaa vor Generation, som den der eksisterede i Begyndelsen af dette Aarhundrede: vi gaa bag af Dansen, men det vil føles ogsaa for mange andre, der have Kapital bundet i Ejendommene.

(Fortsættes i næste Hæfte.)